

**«АДВОКАТ ДИТИНИ –
правозахисник, психолог, друг»**

правозахисниця, адвокатка
Сегеда Юлія

проект НОВІ ЛІДЕРИ

Права та інтереси дитини, її життя та здоров'є - найвища цінність дорослого людства, адже діти повністю залежить від нас, дорослих і саме ми повинні дбати про них бо немає чужих дітей, бо немає плохих дітей, а бувають діти, яким погано...

(Юлія Сегеда, з виступу на Всеукраїнській конференції)

Коли я перший раз увійшла у кримінальну справу як адвокат потерпілою від злочину дитини, навіть при моєму професійному досвіді, я зрозуміла, що захист дитини потребує особливого ставлення, особливого поводження з твоїм ще зовсім юним клієнтом, а від тебе залежить не тільки як буде розслідуватись справа, а й майбутня не втрата цієї дитиною довіри до дорослих, довіри до держави, а саме головне – від тебе залежить її психологічний комфорт участі у цій справі.

Ідея проекту «Адвокат дитини» – забезпечення правовою допомогою дітей, як окремих суб'єктів, захист саме інтересів дитини, створення юстиції що є доброзичливою для дитини.

Нормативне підґрунтя проекту:

Відповідно до Конвенції про права дитини, в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини.

Згідно Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, добробут і найкращі інтереси дітей є основними цінностями, що визнаються всіма державами-членами, та повинні підтримуватися без будь-якого обмеження.

Суспільне замовлення та потреба:

В сучасному світі дитина все раніше становиться учасником суспільних відносин. Дитина потрапляє у відносини із державними установами, системою слідства та судовою системою, але вона не знає і не розуміє, як працює ця система, які права і обов'язки вона має, що їй варто робити і як поводити себе. Звичайно захисників для дитини обирають батьки, але все частіше дитина потребує окремого захисту.

Уразливі категорії дітей – діти, що стали жертвами злочину, свідками злочину, діти що у конфлікті із законом. Саме вони потребують належного правового захисту та особливих умов участі у процесуальних діях.

І таким правовим захисником, процесуальним захисником повинен бути АДВОКАТ ДИТИНИ, що потребує відокремлення таких фахівців, їх спеціальну підготовку, розробку підзаконних актів для регулювання діяльності.

Михайло Коцюбинський писав у творі «Маленький грішник»: «Дмитрик чує дитячим серцем, що так погано чинити, як вони чинять...» Дійсно так, діти чують серцем, тому важливо не травмувати ці серця коли дитина стикається із кримінальною юстицією або як жертва чи свідок, або вона в конфлікті із законом.

Міжнародний досвід:

Установи, що здійснюють правовий захист дітей існують у багатьох країнах у різних формах.

США:

Адвокати для дітей працюють над захистом прав неповнолітніх у справах, що стосуються сімейних відносин (наприклад розірвання шлюбу, встановлення опіки), вчинення насильства над дітьми, а також під час судових процесів, що стосуються справ неповнолітніх. Адвокати проходять сертифікацію. Найбільшою **організацією** є **НАСС**, яка була заснована в 1977 році. Національна асоціація адвокатів для дітей є некомерційною дитячою адвокатською та професійною організацією, яка спрямована на покращення благополуччя дітей та сімей США, її основне завдання – надання правової допомоги дітям.

Канада

Канадські провінції мають різні установи, які є незалежними представниками дітей. У восьми канадських провінціях є офіційний адвокат для дітей, завданням якого є захист інтересів та добробуту, а також захист прав дітей рамках системи кримінального правосуддя.

Франція:

У Франції створений Дитячий центр адвокатури у Парижі (САС), який є неприбутковою організацією, яка фінансується громадою та допомагає дітям, які постраждали від насильства.

Адвокат дитини в Україні:

В Україні ідея та необхідність інституту «адвоката дитини» обговорювався давно та зараз знаходиться на стадії розробки механізмів його запровадження, адже для цього необхідно:

- правове регулювання, прийняття законодавства
- підготовка фахівців адвокатів з відповідними психологічними навичками спілкування з дитиною
- розробка системи контролю якості надання послуг правового захисту дитини
- матеріальна база для функціонування цього інституту, що включає в себе відповідні обладнані приміщення для допиту, опиту, спілкуванню з дитиною задля нетравмування її психологічно, особливо з дитиною, що стала жертвою насильства

Я вважаю, що найбільш якісно цю послугу будуть надавати фахівці, залучені державою через правозахисну громадськість бо вони будуть найбільш мотивовані, будуть свідомо приймати на себе цю місію захисту постраждалої дитини.

Також вважаю, що у умовах децентралізації, функції забезпечення функціонування системи «Адвокат дитини» потрібно покласти на місцеві бюджети, можливо шляхом надання грантів або створення відповідного комунального закладу, але залишити за центральним органом (Міністерство юстиції України) влади сертифікацію та контроль якості.

Особисто я, як адвокат, правозахисник маю досвід захисту інтересів дітей та підлітків, що стали жертвами насильства та інших злочинів та отримали статус потерпілих осіб у кримінальних справах, то ж стікалась із труднощами щодо забезпечення психологічного здоров'я дитини та гарантування її прав і максимального захисту її інтересів.

Отже Мета проекту:

Забезпечити дитину, як окремого клієнта адвоката, належним правовим захистом у відповідних умовах для збереження її здоров'я та забезпечення нетравмуючої психологічно участі у процесуальних діях.

Шляхи досягнення мети:

- 1) підготовка фахівців адвокатів із громадського сектору щодо особливостей процесуального захисту дітей та підлітків
- 2) підвищення кваліфікації адвокатів, які пройшли відповідне навчання щодо особливостей правового захисту дітей, навичкам опитування дітей що стали свідками та/або жертвами насильства, а також вчинили правопорушення
- 3) допомога громадськості та правозахисної спільноти у реалізації проектів «Кімнат доброзичливих до дитини», які будуть обладнані та пристосовані для допиту та описування дітей
- 4) участь у розробці змін до законодавства

«Ця робота не для всіх, вона для людей небайдужих, мотивованих, відповідальних. Тут немає другого шансу. Якщо помилишся з дитиною, яку скривдили, зіпсуєш їй життя»

(х/ф «Захисник», США, 2001р)

В презентації використані кадри з х/ф «Захисник», США, 2001р